

Možnosti použitia ekodizajnu pre zlievarenskú prevádzku Hronec

Jozef Mitterpach

TUZVO, Fakulta ekológie a environmentalistiky, katedra environmentálneho inžinierstva,
T. G. Masaryka 24, Zvolen, 960 53
jozef.mitterpach@gmail.com

Úlohou príspevku, je načrtnúť možnosti metódy Ekodizajn a vhodnosť jej aplikácie pre zlievareň Hronec. Ekodizajn je vybraná metóda z radu podporných environmentálnych nástrojov orientovaných na produkt. Ekodizajn sa okrem sledovaných indexov zaoberá aj kvalitou produktu a jeho výhodami.

Ekodizajn je začlenenie environmentálnych aspektov do navrhovania výrobku s cieľom zlepšiť environmentálne vlastnosti výrobku počas celého jeho životného cyklu [1].

Politikou ekodizajnu je zohľadňovanie a implementovanie potenciálnych environmentálnych faktorov (aspektov), ktoré sú späté s výrobkom vo všetkých fázach jeho životného cyklu. Životné prostredie tak pomáha definovať smer rozhodnutí v procese návrhu ľubovoľného objektu, t.j. životné prostredie je rovnocenným a spolurozhodujúcim faktorom pri vývoji výrobku spolu s faktormi ako sú ergonómia, ekonomika, estetika a pod [2].

Zlievarenstvo je priemyselné odvetvie, ktoré nielen spotrebúva značné množstvo vstupných surovín a energií, ale produkuje veľké množstvo emisií a odpadov. Zlievareň Hronec má zameranú produkciu na výrobky – produkty z tvárnej a sivej liatiny. Odliatky z týchto liatin sú tu vyrábané pomocou technologických procesov charakteristických pre tento typ prevádzky zlievarní. Po aplikácii ochrannej vrstvy povrchu sa odliatky stávajú polotovarmi pre strojársky, automobilový priemysel a poľnohospodárstvo.

Smernica európskeho spoločenstva 2005/32/ES určuje všeobecné zásady na stanovenie požiadaviek na ekodizajn výrobkov využívajúcich energiu. Do legislatívy Slovenskej republiky je táto smernica implementovaná ako zákon č. 529/2010 Z.z. o environmentálnom navrhovaní a používaní výrobkov (zákon o ekodizajne).

V súčasnej dobe sa v odvetví akým je zlievarenský priemysel, ukazuje požiadavka na environmentálnu kvalitu výrobkov, ako jedna z podmienok konkurencieschopnosti na medzinárodnom trhu. Aj keď ekodizajn pre zlievarenskú prevádzku nie je v legislatíve zakotvený ako povinnosť, z uvedeného vyplýva, že v tomto type prevádzky nachádza opodstatnené uplatnenie ako dobrovoľný nástroj.

Podakovanie grantovým agentúram: Práca bola vypracovaná s podporou grantového projektu APVV-0555-07 (Model 2-stupňového spracovania vybraných anorganických odpadov (metalurgickým spôsobom) a jeho overenie.

[1] Zákon č. 529/2010 Z.z. o environmentálnom navrhovaní a používaní výrobkov (zákon o ekodizajne), 2010.

[2] PIATRIK, M. , ŠUDÝ, M. a kol. – Environmentálne manažérske systémy, Banská Bystrica, 2008.